

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Η ανεργία οδηγεί σε απώλεια του εαυτού»

Πώς αντιδρούν τα περισσότερα άτομα αν, από τη μια μέρα στην άλλη, βρεθούν χωρίς εργασία; Ποιες ψυχικές διεργασίες συντελούνται, όταν μάλιστα, για λόγους εντελώς άσχετους με τις εργασιακές τους ικανότητες, η απόλυσή τους συνεπάγεται την είσοδό τους σε ένα μακροχρόνιο κι αδιέξοδο καθεστώς ανεργίας; Οι πρώτες σοβαρές μελέτες των ψυχολογικών επιπτώσεων της ανεργίας αναγνώρισαν τρία τυπικά στάδια ή φάσεις. Το πρώτο στάδιο χαρακτηρίζεται από την απόρριψη και τη συστηματική άρνηση της νέας κατάστασης : το άτομο αρνείται να αποδεχτεί ότι έχασε την εργασία του κι ελπίζει ότι με κάποιο τρόπο θα επαναπροσληφθεί ή θα βρει άλλη καλύτερη δουλειά. Ακολουθεί το στάδιο της απαισιοδοξίας και της ανησυχίας: ύστερα από αρκετές αποτυχημένες προσπάθειες εύρεσης εργασίας αρχίζει να συνειδητοποιεί τη δεινή κατάστασή του. Τότε συνήθως έπειτα από εννιά μήνες ανεργίας , εισέρχεται στο στάδιο της απελπισίας και της κατάθλιψης .

Εξάλλου, μετέπειτα έρευνες κοινωνικών ψυχολόγων έδειξαν ότι ο κάθε άνθρωπος διαμορφώνει μια εικόνα του εαυτού του ανάλογα με τους κοινωνικούς ρόλους που αποδέχεται να αναλάβει . Στο βαθμό μάλιστα που το άτομο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του ρόλου του, αποκτά αυτοπεποίθηση. Η απώλεια της εργασίας, ωστόσο, επηρεάζει αρνητικά αυτή τη διαδικασία . Γι αυτό το λόγο, οι περισσότεροι ειδικοί επιμένουν ότι το ουσιαστικό σύμπτωμα της ανεργίας δεν είναι τόσο η έλλειψη χρημάτων όσο η απώλεια της αυτοεκτίμησης .

Η εσωτερίκευση αυτής της κατάστασης οδηγεί, κατά κανόνα, σε ενοχικά αισθήματα που όχι μόνο καταστρέφουν κάθε προσπάθεια εξόδου από την προσωπική κρίση, αλλά και εμποδίζουν την αναζήτηση εργασίας ιδίως σε χαλεπούς καιρούς. Η αδράνεια κι η ακινησία αποτελούν τα τυπικά γνωρίσματα μιας εσφαλμένης κι ενοχικής εσωτερίκευσης του προβλήματος της ανεργίας ως προσωπικού προβλήματος των ανέργων που σχετίζεται, υποτίθεται με κάποιες υποκειμενικές ελλείψεις κι όχι, όπως συμβαίνει στην πραγματικότητα, με τα αντικειμενικά οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα που επιβάλλουν τη βαρβαρότητα της ανεργίας.

Βέβαια, το πόσο αυτοκαταστροφικό θα είναι το αίσθημα κοινωνικού αποκλεισμού που αισθάνεται ο άνεργος εξαρτάται από υποκειμενικούς, αλλά κυρίως από κοινωνικούς παράγοντες, όπως την αλληλεγγύη και την υποστήριξη του κράτους πρόνοιας μέσα στο οποίο ζει. Στις βόρειες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου το κράτος είναι ιδιαίτερο ανεπτυγμένο, η περιθωριοποίηση των ανέργων βιώνεται διαφορετικά από ό,τι στις μεσογειακές χώρες του Νότου. Στον Βορρά η περιθωριοποίηση των ανέργων δεν οφείλεται τόσο στην έλλειψη ενός σταθερού μισθού (αφού τα επιδόματα ανεργίας τους επιτρέπουν να ζουν αξιοπρεπώς) όσο στην απώλεια του κοινωνικού τους ρόλου. Στις μεσογειακές ευρωπαϊκές χώρες τη στήριξη των ανέργων αναλαμβάνει το στενό οικογενειακό τους περιβάλλον. Όμως , η οικονομική δυσχέρεια των περισσότερων οικογενειών σε συνδυασμό με την

απουσία ενός ικανού κράτους δικαίου, καθιστά ανυπόφορη τη ζωή των ανέργων στον Νότο και τους εξωθει σε πιο βίαιες ή αυτοκαταστροφικές αντιδράσεις.

Διασκευή άρθρου του Σπύρου Μανουσέλη

ΘΕΜΑΤΑ

 1^ο Θέμα (μονάδες 6)

1) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν ως σωστές ή λανθασμένες και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας αναφέροντας χωρία του κειμένου

- A) Η εργασία χαρίζει στον άνθρωπο αυτοπεποίθηση**
- B) Όταν ένα άτομο χάνει τη δουλειά του, από την πρώτη στιγμή δε βλέπει καμία διέξοδο, απελπίζεται κι οδηγείται στην κατάθλιψη.**
- Γ) Η περιθωριοποίηση του ανέργου εξαρτάται μόνο από υποκειμενικούς παράγοντες.**
- Δ) Ο άνεργος θεωρεί ότι μόνο αυτός ευθύνεται για την απώλεια της εργασίας του εξαιτίας κάποιων αδυναμιών του.**

2) Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 60-80 λέξεων το περιεχόμενο του αποσπάσματος: «οι περισσότεροι ειδικοί επιμένουν ότι το ουσιαστικό σύμπτωμα της ανεργίας δεν είναι τόσο η έλλειψη χρημάτων όσο η απώλεια της αυτοεκτίμησης»

 2^ο Θέμα (μονάδες 4)

1) Να εντοπίσετε δύο τρόπους ανάπτυξης της τελευταίας παραγράφου «Βέβαια, το πόσο... αντιδράσεις» και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

2) Να εντοπίσετε τα αντικείμενα (άμεσα- έμμεσα) και τα κατηγορούμενα στις παρακάτω προτάσεις

- A) Σου έστειλα μήνυμα χθες.**
- B) Είχα ρωτήσει κάτι τον Πέτρο.**
- Γ) Μαθαίνει στα παιδιά την αλφαβήτα.**
- Δ) Το κράτος διόρισε τον Γιάννη σχολικό σύμβουλο.**

- Ε) Γέμισε το τραπέζι με βιβλία.
ΣΤ) Μου είναι αδιανόητο να πιστέψω αυτό το πράγμα.
Ζ) Είπε πολλά.
Η) Ο γιατρός χορήγησε στον ασθενή φαρμακευτική αγωγή.
Θ) Τον αντιμετωπίζουν ως ειδικό.
Ι) Του έδωσε ό,τι χρειαζόταν.

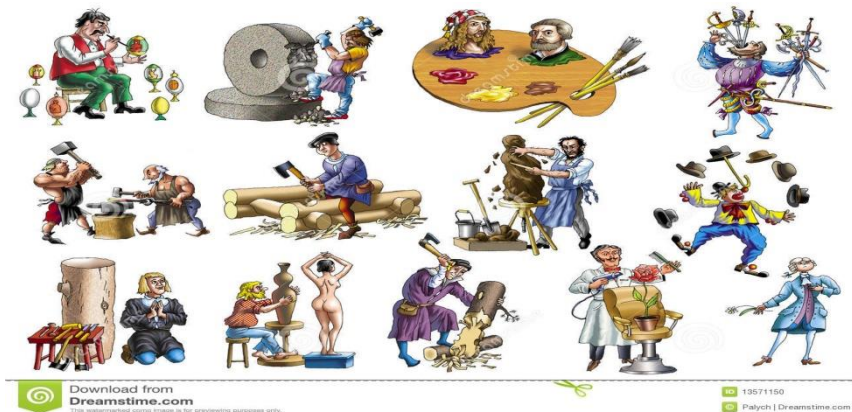
3) Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική στις παρακάτω περιόδους λόγου

α) «Η οικονομική δυσχέρεια των περισσότερων οικογενειών σε συνδυασμό με την απουσία ενός ικανού κράτους δικαίου, καθιστά ανυπόφορη τη ζωή των ανέργων στον Νότο»

β) «Η εσωτερίκευση αυτής της κατάστασης γεννά ενοχικά αισθήματα που όχι μόνο καταστρέφουν κάθε προσπάθεια εξόδου από την προσωπική κρίση, αλλά και εμποδίζουν την αναζήτηση εργασίας ιδίως σε χαλεπούς καιρούς»

✚ 3^ο Θέμα (μονάδες 10)

Το σχολείο σας διοργανώνει εκδήλωση με θέμα: « Επάγγελμα και νέοι». Ως εκπρόσωπος της τάξης σας αναλαμβάνετε να εκφωνήσετε λόγο αναφέροντας τους λόγους για τους οποίους η επιλογή του επαγγέλματος έχει βαρύνουσα σημασία για τον άνθρωπο. Στη συνέχεια, να καθορίσετε τους παράγοντες που επηρεάζουν αυτή την επιλογή.

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

✚ 1^ο θέμα (μονάδες 6)

1) Α) **Σωστό** «Γι αυτό το λόγο, οι περισσότεροι ειδικοί επιμένουν ότι το ουσιαστικό σύμπτωμα της ανεργίας δεν είναι τόσο η έλλειψη χρημάτων όσο η απώλεια της αυτοεκτίμησης»

Β) **Λάθος** «Το πρώτο στάδιο χαρακτηρίζεται από την απόρριψη και τη συστηματική άρνηση της νέας κατάστασης»

Γ) **Λάθος** «το πόσο αυτοκαταστροφικό θα είναι το αίσθημα κοινωνικού αποκλεισμού που αισθάνεται ο άνεργος εξαρτάται από υποκειμενικούς, αλλά κυρίως από κοινωνικούς παράγοντες»

Δ) **Σωστό** «Η αδράνεια κι η ακινησία αποτελούν τα τυπικά γνωρίσματα μιας εσφαλμένης κι ενοχικής εσωτερίκευσης του προβλήματος της ανεργίας ως προσωπικού προβλήματος των ανέργων»

2) Σύμφωνα με το απόσπασμα επισημαίνεται πως η απώλεια της εργασίας έχει υλικές και ψυχολογικές προεκτάσεις για τη ζωή του ανέργου. Φυσικά, δεν πρέπει να παραβλέπεται η οικονομική διάσταση της ανεργίας, καθώς η στέρηση χρημάτων επιδεινώνει το βιοτικό επίπεδο του ανέργου. Από την άλλη μεριά, ο άνεργος δεν μπορεί να ανταποκριθεί στον κοινωνικό του ρόλο, κλονίζεται η ταυτότητά του, γεμίζει αρνητικά συναισθήματα, οδηγείται σε αμφισβήτηση και απαξίωση του εαυτού του.

✚ 2^ο θέμα (μονάδες 4)

1) Η τελευταία παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο των παραδειγμάτων «Στις βόρειες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου το κράτος είναι ιδιαίτερο ανεπτυγμένο.... Στον Βορρά... Στις μεσογειακές ευρωπαϊκές χώρες» και με τη μέθοδο της σύγκρισης - αντίθεσης «Στις βόρειες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου το κράτος είναι ιδιαίτερο ανεπτυγμένο, η περιθωριοποίηση των ανέργων βιώνεται διαφορετικά από ό,τι στις μεσογειακές χώρες του Νότου.... Όμως, η οικονομική δυσχέρεια των περισσότερων οικογενειών σε συνδυασμό», συγκρίνεται ο αποκλεισμός των ανέργων στον Βορρά και τον Νότο.

- 2) Α) Σου - έμμεσο αντικ./ μήνυμα - άμεσο αντικ.
Β) κάτι- έμμεσο αντικ/ τον Πέτρο- άμεσο αντικ.
Γ) στα παιδιά- έμμεσο αντικ./ την αλφαβήτα- άμεσο αντικ.
Δ) τον Γιάννη- αντικ./ σχολικό σύμβουλο- κατηγορούμενο στον αντικ.
Ε) το τραπέζι - άμεσο αντικ./με βιβλία- έμμεσο αντικ.
ΣΤ) το πράγμα- αντικ.
Ζ) πολλά- σύστοιχο αντικ.
Η) στον ασθενή- έμμεσο αντικ. αγωγή- άμεσο αντικ.
Θ) Τον - αντικ. ειδικό- κατηγορούμενο στο αντικ.
Ι) Του - έμμεσο αντικ./ ό,τι χρειαζόταν- άμεσο αντικ.

3) α) «Η ζωή των ανέργων στον Νότο καθίσταται ανυπόφορη από την οικονομική δυσχέρεια των περισσότερων οικογενειών σε συνδυασμό με την απουσία ενός ικανού κράτους δικαίου»

β) « Ενοχικά αισθήματα γεννιούνται από την εσωτερίκευση αυτής της κατάστασης που όχι μόνο καταστρέφεται κάθε προσπάθεια εξόδου από την προσωπική κρίση, αλλά και εμποδίζεται η αναζήτηση εργασίας ιδίως σε χαλεπούς καιρούς»

3^ο Θέμα (μονάδες 10)

Γενικές παρατηρήσεις :Η ομιλία, λοιπόν, ξεκινά πάντοτε με **προσφώνηση**, η οποία επιλέγεται ανάλογα με το κοινό που ορίζεται στην εκφώνηση του θέματος (Αγαπητοί συμμαθητές / Αγαπητοί καθηγητές, γονείς) Το ύφος της ομιλίας θα πρέπει να είναι σοβαρό· ενώ η χρήση του γ' προσώπου θα προσδώσει στα λεγόμενα αντικειμενικότητα και καθολικότητα. Στο πλαίσιο της ομιλίας είναι αποδεκτή η **χρήση του α' προσώπου**, κυρίως στον πρόλογο, αν ο ομιλητής θέλει να αναφερθεί στην ιδιότητά του (π.χ. εκπρόσωπος ενός σχολείου). Στον πρόλογο μπορεί, επίσης, να γίνει σύντομη **αναφορά στην αφορμή της ομιλίας**. Βασική λειτουργία του προλόγου παραμένει βέβαια, ανεξάρτητα από το επικοινωνιακό πλαίσιο, η παρουσίαση του θέματος. Η ομιλία θα πρέπει να ολοκληρώνεται με μια επιγραμματική **αποφώνηση** (Σας ευχαριστώ για το χρόνο σας / Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας).

Πρόλογος

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ με πρωτοβουλία του σχολείου μας, για να μιλήσουμε για ένα θέμα το οποίο απασχολεί κυρίως εμάς, τους μαθητές. Γνωρίζετε ότι εμείς, ακόμα κι αν είμαστε «μικροί κι ανώριμοι», από τις πρώτες τάξεις κίολας του Γυμνασίου σκεφτόμαστε τι επάγγελμα θα ακολουθήσουμε. Άλλωστε, η πρώτη ερώτηση που καλούμαστε να απαντήσουμε

είναι «Τι θέλεις να γίνεις, όταν μεγαλώσεις;». Έτσι, δεν πρέπει να λάβουμε κάποια επιπόλαια απόφαση σχετικά με το επαγγελματικό μέλλον μας, καθώς θα μας ακολουθεί σε όλη μας τη ζωή.

Α' Ζητούμενο

- ✓ Επηρεάζει την προσωπικότητά του
- ✓ Οικονομικοί λόγοι
- ✓ Κοινωνική καταξίωση- αποδοχή
- ✓ Διοχέτευση ενεργητικότητας
- ✓ Ελεύθερος χρόνος
- ✓ Κούραση

Β' Ζητούμενο

- ✓ Σχολείο
- ✓ Οικογένεια
- ✓ Μ.Μ.Ε
- ✓ Πρότυπα
- ✓ Προσωπικότητα- ψυχοσύνθεση
- ✓ Οικονομική κατάσταση

Επίλογος

Επέλεξα να ολοκληρώσω την ομιλία μου παραθέτοντας τα λόγια του Παπανούτσου : «ο άνθρωπος μπαίνει στο επάγγελμα, όπως σε μια σφαίρα από την οποία δεν πρόκειται πια να βγει, όσο μακρά ζωή κι αν ζήσει και το επάγγελμα μπαίνει μέσα στον άνθρωπο, τον κυριεύει, κι αυτή η υπόταξη διαρκεί όσο περίπου η ζωή του. Εύχομαι μια κοινωνία γεμάτη επαγγελματικές προοπτικές και ανθρώπους να αγαπούν, να δημιουργούν μέσα από το επάγγελμά τους .

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας